

Hooverjeva priporočila kruljavemu kongresu

Prosperiteta se vrne v šestih mesecih! Stopetdeset milijonov dolarjev za gradbena dela. Drastična revizija imigracijskega in deportacijskega zakona.

Washington, D. C. — Predsednik Hoover je v svoji letni poročnici povedal kongresu, da se prosperiteta vrača. V šestih mesecih bo tukaj! Da pa se (prosperiteta) požuri, bi bilo dobro, če kongres dovolji \$100,000,000 do \$150,000,000 za razna konstruktivna dela, ki ublažijo brezposelnost.

Hoover je rekel v poročnici, da glavni vzroki sedanje krize so manj Združenih držav. Evropa je danes ni pomirjena in normalna, Rusija se vrača z žitom in drugimi stvarmi na svetovne trge, Azija in Južna Amerika je bila in deloma je še v krhli stanju vojne in vse to dela veliko škodo ameriški trgovini. Ameriški mora sarn pomagati. Zanimati mora rokave in iti na delo.

Medtem pa, ko gre Amerika na delo in je kongres dolžan prepisati vsa mogoča zdravila proti depresiji, mora kongres varčevati z denarjem! Federalna blagajna bo imela v tem fiskalnem letu 180 milijonov dolarjev deficita in če hoče vlada pokriti primanjkljaj in se izogniti zvišanju davkov, je potrebno varčevanje.

Predsednik dalje priporoča, da kongres spremeni naseljenjski zakon, in sicer v smeri selekcije, tako da bo Amerika v bodoče natančno izbirala imigrante in večta te one, ki jih potrebuje. Drastično je treba spremeniti tudi zakon za deportiranje tujerodnih zločincev in takih tujerodcev, ki pridejo nepostavno v Združene države.

Kongres naj imenuje posebno komisijo, ki bo proučevala revizijo protitrušnega zakona. Načrt naj kongres sprejme po stalno za konsolidiranje železnic. Vsi zakonski načrti, ki zdaj leže pred kongresom, so lahko sprejeti v tem zasedanju.

Poljedelaki department potrebuje \$60,000,000, da posodi to mesto farmskim organizacijam v vseh državah, ki so bile v preteklem letu udarjene z veliko sušo.

Hoover ni povedal, katera javna dela so najnujnejša in kako se porabi vsota 150 milijonov dolarjev, ako je kongres dovolil na omiljenje brezposelnosti. Demokratski voditelji niso zadovoljni s tem priporočilom in pravijo, da bo morala administracija prej dati detajliran načrt predno bodo glasovali za to vso.

Glede "plemenitega eksperimenta" (prohibicije) ni predsednik rekel nič.

Mussolini zapri kriliko znižanja plač

Štirinajst uradnikov finančnega ministristva vrženih v ječo, ker niso držali jezika za zobami.

London, 3. dec. — "The London Daily Herald", glasilo delavske stranke, je danes objavil vest iz Italije, da je Mussolini dal arretirati štirinajst uradnikov finančnega ministristva, ki so kritizirali odlok vlade za znižanje plače vsem javnim nameštencem.

Spot eden macedonski vođa ubit

Sofija, 3. dec. — Naum Tomaljevski, vođa Protopogorove macedonske frakcije, je bil sinoči ustreljen na pragu svoje hiše v Sofiji. Ubila sta ga dva pristavca Mihajlovičke frakcije, ki sta bila ujeta. V zadnjih dveh letih je bilo izvršenih čez sto umorov te vrste med Macedonci.

Green spot apelira za pomoč stavkarjem

V apelu opisuje bedno stanje tekstilcev v Danvillu

Washington, D. C. — (FP) — Predsednik Ameriške delavske federacije William Green je ponovno opozoril člane federacije in ameriško javnost na trpljenje tekstilnih stavkarjev, ki so se uprili nadaljnemu izkoriščanju od strani Riverdale & Dan River Textile Co. V apelu pravi, da jim primanjkuje živil in obleke in da je pomoč nujno potrebna, da se pomaga ljudem, ki prinašajo žrtve v dosegu višjega življenjskega standarda, za pravico kolektivnega pogajanja in organiziranja. "Ali naj dopustimo, da jih kompanija s stradanjem prisili v ponovno suženjstvo?" vprašuje Green. "Ali naj dovolimo, da njihovi otroci zmrzujejo radi pomanjkanja obleke in umirajo za lakoto? Ali naj dobi bitko pohlepnih korporacij, ki hoče s stradanjem in grožnjami prisiliti stavkarje na kolena, da umaknejo svoje upravičene zahteve?"

"Kakšen bo odgovor na ta vprašanja od strani milijonov organiziranih delavcev in njihovih prijateljev? Ali bodo glasovali, ki prihajajo od teh junaških, stradalnih stavkarjev in njihovih družin naleteli na gluha ušesa in ne bodo omeščali našega srca, da jim priskočimo na pomoč?"

"Moj apel je namenjen vsem tistim, ki se zavedajo pomena borbe za delavske pravice. Vsi prispevki se bodo porabili za najplemenitejši stvar. Upam, da bo poziv vzbudil naša najgloblje čustva in se mu bomo odzvali z velikodušnimi prispevki. Clovečanski sentiment in zavest, da je stvar poštena in pravična mi narekujejo, da prediram za pomoč tekstilnim stavkarjem v Danvillu. Trpljenje in žrtve so resnične, zato apeliram v imenu Ameriške delavske federacije, v imenu človeštva, da priskočite na pomoč junaškim možem, ženam in otrokom, ki prinašajo žrtve v dosegu svojih pravic in boljšega življenja."

Fašisti izključeni iz avstrijske vlade

Dunaj, 3. dec. — Danes se snide novi avstrijski parlament, ki najbrž izreče zaupnico novj krščansko-socialni vladi, kateri načeluje Otto Ender. Nova vlada je koalicija vseh buržujskih strank, izvenzli fašistov, katerih Ender ne mara v vladi. Schöner je podpredsednik kabineza. Nova vlada bo živela toliko časa, dokler bodo klerikali, agrarci in velenenci složni med seboj.

Agitacija proti militarizmu

Des Moines, Ia. — Committee on Militarism in Education je uvedel kampanjo proti prisiljenemu vojaškemu vežbanju v državnih univerzih in drugih državnih višjih šolah in kolegijih. Tako je se opogleda profesionalni patriotizem med člani Ameriške legije, katerim so se pridružili tudi trgovci in industrijci, ki pobijajo kampanjo in zagovarjajo vojaško vežbanje, češ, da tako treniranje navaja dijake, da spoštujejo ukaze in se ravnavajo po odredbah.

Nezaželjen paradiz

Raleigh, N. C. — Severna Karolina, ki jo tekstilni magnatje opisujejo za nekakšen raj za delavce, pokazuje tudi drugo sliko, ki se povsem razlikuje od paradiza. Poročilo državnega zdravstvenega departmanta govori, da ena petina otrok bolega na posledicah podhranjenosti in ne zadostne količine nezadostne količine hrane in nezadostne zdravniške in zobozdravniške oskrbe.

Darrow simpatizira s komunisti

Toda v njihove doktrine ne verjame

Chicago. — (FP) — Dvesto udeležencev banketa, ki ga je priredila podružnica Unije za ameriške civilne svobodščine, se je dobro zabavalo, ko so Clarence Darrow, Graham Taylor in, Roger Baldwin čitali izvečke iz poročila lokalnega "patriota" in stavkolomca Harry A. Junga, v katerem je opozoril ameriško javnost na komunistično nevarnost.

Jung je označil Jane Adams za komunistično anarhistko, čije nauki so nevarni ameriškim institucijam. Slično so opisani na Jungovi "črni listi" tudi drugi ameriški radikali in liberalci.

"Jung" je dejal Darrow, "pokaže vse znake odurnega detektiva, toda za njim stoji ljudje, ki mu plačujejo visoke vsote za njegovo delo. Ti so organizirana plutokracija. Mi se moramo boriti za človečanske pravice in ta bitka bo še dolgo trajala. Jung me obožuje, da simpatiziram s komunistom. Priznam, v sem. Kristus, za čigar alekica se Jung hinavsko proglašuje, je bil komunist in tako so bili tudi njegovi učenci dve stoletji. Resnica je, da simpatiziram s komunisti, čeprav ne verjamem v njihove doktrine in nauke. In to ne radi tega, ker predobro poznam šloveško naruro. Za komunizem je potrebna drugačnja človeška družba kot je današnja."

Taylor je poročal, da je bilo same 17 komunistov in drugih radikalec arretiranih v mesecu novembru v Chicagu v primeri s 100 v oktobru. Zadnji napad policije je bil izvršen pred nekaj dnevi, ko je policija navališla na demonstrante pred mestno hišo in pretepla dva zastopnika Unije za ameriške civilne svobodščine. Odkar je bila vložena odškodninska tožba proti policaji, ki je vodil napad na rusko združeno prodajalno na zapadni strani mesta in je bilo ob tej priliki razbita mnogo pohištva, so policijski navali ponehali.

Velika kriza v Angliji

Strajk pol milijona tekstilnih delavcev in splošna stavka rudarjev grozi

London, 3. dec. — Anglija je na pragu velikih stavek. Unija tekstilnih delavcev, ki šteje okrog 500,000 članov, je večeraj zagrozila s stavko, če lastniki predlinc ne umaknejo svojih naberov v sporu glede mezde in delovnika.

Strajk 92,000 rudarjev na Škotskem traja že tretji dan. Rudarji so poslali deputacijo k premierju MacDonaldu z zahtevami, naj takoj enforisira določbe, ki jih je sprejel parlament glede delovnika v rovih. Medtem pa rudarji v Walesu razpravljajo o predlogu, da tudi oni zastavkajo v znak simpatije s škotskimi rudarji. Ako se to zgodi, bo okrog 250,000 rudarjev počivalo v času, ko je premož za kurjavo najbolj potreben.

Italijanski carinik ubit na jugoslovanški meji

Rim, 3. dec. — Iz vasi Murovice blizu jugoslovanške meje ob Julijski Krajini poročajo, da je bil tamkaj ustreljen italijanski carinik policist. Strelci so padli iz zasade na šest moč italijanske carinske straže in eden je obljel mrtev.

Dva milijona brezposelnih v Angliji

London, 3. dec. — Na temelju uradnega poročila je bilo 24. novembra 2,286,450 delavcev brez dela na Angliškem.

ODLOČITEV RADI ENBARGA PRED PREDSEDNIKOM

Od njegove akcije je odvisen nadaljni uvos leane kaše in drugih produktov iz Sovjetske unije

Washington, D. C. — (FP) — Ker sta zakonodajni tajnik in podtajnik Mellon in Mills odobrila regulacijo carinskega zakona, ki prepovedujeto vvoz produktov kaznilniškega in tlačanskega dela, je sedaj odvisno od predsednika Hooverja, dali stopijo te regulacije, ki so v prvi vrsti naperjene proti leani kaši in drugim sovjetiskim izdelkom, v veljavno. Hooverjev odlok bo imel dalekosežne posledice, kajti neverjetno je, da bi sovjetska vlada še nadalje kupovala poljedelške stroje in drugo mašinerijo v Združenih državah, če ne bo smela uvajati svojih produktov v Ameriko.

Sovjetska naročila v Ameriki so v prvi polovici tekočega leta narasla za 148% v primeri z isto dobo v prejšnjem letu. Ako sovjeti ne bodo smeli uvajati svojih surovin v Ameriko, bodo najbrž prenehala tudi naročila. Udarec bodo občutile avtomobilski industrija, industrija elektrarških naprav in tovarne poljedelških strojev. Prizadeti bodo tudi ameriški delavci in brezposelnost se bo povečala.

Regulacije se v prvi vrsti tičejo leane kaše, ki prihaja iz Rusije v Ameriko. Pomočni svetni zakonodajar Lowman je v mesecu avgustu naznanil v javnosti, da ima njegov department določbe, da leano kašo producirajo in nalagajo na parnike kaznjenci. Department ima na razpolago zaprisežene izjave o tem, katere pa je dobil od ljudi, ki bivajo izven Sovjetske unije. Regulacije določajo, da mora vsak, ki naroča take izdelke v Rusiji, položiti bond v vsoti, ki predstavlja vrednost poslanega blaga. Če se dokaže, da so izdelki produkt kaznilniškega ali tlačanskega dela, se jih pošlje nazaj in tako bond, ki ga je položil uvažalec, zapade. Če več Carinski uradnik v ameriškem pristanišču lahko zadrti tako pošiljatelj, če sumi, da ne odgovarja regulacijam.

Verjetno je, da ameriški uvaževalci ne bodo naročevali izdelkov v Sovjetski uniji, če bodo morali položiti bonde in trpeti vse stroške preiskave, ki bo moral dognati, dali je blago produkt kaznilniškega dela. Trgovina bo paralizirana tudi v primeru, da se pozneje dvigne embargo. Vprašanje je sedaj še, če bo Hoover spremenil svoje mnenje, ki ga je izrekel pred par meseci, ko je izjavil, da se trgovine ne sme ovirati, posebno v tem času industrijske depresije in brezposelnosti.

Dijaki se rogali militaristu

Chicago. — Dijaki Northwestern univerze so napolnili dvorano, v kateri je govoril major Bechtold, ki se je javno bahal, da je rešil Evanston pred rdečo nevarnostjo, ker je preprečil, da ni mogel Karl Borders govoriti v Evanstonu o Sovjetski uniji in tamkajšnjih političnih in industrijskih razmerah. S svojim bahanjem je Bechtold povzročil mnogo smeha med dijaki in končno je moral prenehati z govorom radi izjavajočih vzklikov, ki so leteli nanj od vseh strani.

Vojna proti raketastrvu

New York. — V komiteju državnega prosekutorja Craina, ki si je vzel za nalogo pobiranje raketastrva v delavskih unijah, so tudi R. Sullivan, predsednik državne delavske federacije, W. Ryan, tajnik Centralne strokovne delavske unije in J. Schlesinger, predsednik International Ladies Garment Workers unije. Ostali člani komiteja so bankirji in odvetniki.

Machadova strahovlada na Kubi

Zaydin pravi, da je podpira tudi ameriški poslanik Guggenheim

Washington, D. C. — (FP) — Ramon Zaydin, bivši predsednik poslanske skupine na Kubi in urednik največjega časopisa "El Piese of Havana", katerega je direktor Machado izgnal iz dežele, je te dni dospel v Washington, kjer je govoril o krvavem režimu kubanskega diktatorja. Izjavil je, da je ameriški poslanik Guggenheim preveč zaposlen s banketi in pojedinami, katere mu prireja Machado, da bi se seznanil s dejstvom, da Kuba ni več svobodna dežela v smislu Plattovega amandmanta. Radi tega ameriški poslanik stalno pošilja zveznemu državnemu departmantu optimistična poročila o položaju na Kubi in trdi, da ni nobene nevarnosti za revoluto.

Z žgocim sarkazmom je Zaydin pripovedal članom kluba časopisnih poročevalcev o Guggenheimovi naiivnosti in nasilju Machadovega režima, ki je za pri državno univerzo, postal vse urednik večjih časopisov v izgnanstvo in napravil iz svojih 66 privržencev prave lutke, ki sekundirajo vsakemu njegovemu ukazmu.

Zaydin je nadalje opisal dogodek v zvezi z umori voditeljev strokovnega delavskega gibanja, predkuc čarterjev delavskih organizacij in grafitu, ki ga Machado deli z ameriški kapitalisti, ki imajo svoje interese na Kubi.

Kuba čaka na revoluto, je dejal Zaydin, samo radi tega, ker so boji ameriške intervencije. Izkoriščano prebivalstvo se zaveda, da bi Machado a posredovanjem ameriškega poslanika Guggenheima in na zahtevo ameriških kapitalistov dosegel, da bi Združene države poslale svoje vojaštvo, da potlač vasko uporno gibanje, čigar namen je strogoljvati krvavi režim. Ameriški kapitalisti, ki imajo milijonske investicije na Kubi, so gotovi, da bodo še nadalje iskoriščali prebivalstvo, če ostane na krmilu Machadova diktatorja, zato je bodo še nadalje podpirali neglede na posledice.

Potrebujejo večje jetnišnice

Prostore v zaporih polnje brezposelni

Warren, O. — (FP) — Sedaj so ugodni časi za zločine in polnenje zaporov. V Warrenu so bili mestni očetje naprošeni, naj preskrbijo večje jetnišnice, v katerih bodo brezposelni dobivali premoščice, če počejo, da bodo zločini še bolj narasli, ker bodo ljudje prisiljeni storiti nekaj, da pridejo pod streho in na gorko.

Mestni očetje še niso bili nikdar prej v taki zadregi. V okrajni jetnišnici se je zmeraj našel prostor, v koridorjih, na klopih in na tleh, za brezposelne, ki so se želeli naspiti pod streho in v gorkih prostorih, če nevarnostjo, ker je preprečil, da ni mogel Karl Borders govoriti v Evanstonu o Sovjetski uniji in tamkajšnjih političnih in industrijskih razmerah. S svojim bahanjem je Bechtold povzročil mnogo smeha med dijaki in končno je moral prenehati z govorom radi izjavajočih vzklikov, ki so leteli nanj od vseh strani.

Francija povečala račun za kavnene

Paris, 3. dec. — Francoska zbornica je večeraj dovolila vladi nadaljnji sto milijonov frankov za armado in oboroževanje. Samo socialisti in komunisti so glasovali proti.

Odkrivanje nadaljnih sabotažnih činov v Rusiji

Vpračanje kompanijske unije pred sodiščem

Bratovščina železniških postrežbov vprašana za injunkcijo proti Pullman družbi

New York. — (FP) — "Trditve odvetnikov Pullman družbe, da kompanija ne radi sile proti železniškim postrežkom, da vatopijo v njeno unijo, je smešna," izjavlja A. Philip Randolph, predsednik bratovščine železniških postrežbov. Kompanija odločno zanika obtožbe bratovščine v svojem odgovoru na apel unije za injunkcijo proti kompanijski uniji, ki je bil vložen v federalnem sodišču v Chicagu, kateremu predseduje sodnik Woodward. Bratovščina ima več sto zapriseženih izjav od postrežbov, ki trdijo, da so bili s silo nagnani v kompanijsko unijo.

Proces obeta biti eden najznačilnejših v zgodovini ameriškega delavskega gibanja, pravi Randolph. Bratovščina železniških klerkov je pred nekaj mesezi zmagala v Texasu in je izvojevala injunkcijo proti Southern Pacific železnici, ki je tudi silila klerke v kompanijsko unijo. Zadeva postrežbov je slika na oni železniških klerkov in bratovščina trdi, da je Pullman Co. krčila federalni zakon, ki določa, da imajo delavci pravico pristopati v svoje unije in da jih kompanije ne smejo s grožnjami ali s silo prisiljavati v kompanijsko unijo.

"Patriotična" železniška družba

Philadelphia, Pa. — Distriktna uprava Pennsylvanske železnice je nedavno odločila tristo železniških delavcev iz svojih delavnic v Philadelphiji, na njihovo mesto pa je importirala petsto mehikiških delavcev. Tem delavcem bo družba plačevala 40 centov na uro in od tega jim bo odračunala \$9 na teden za hrano in stanovanje. Predsednik te železniške družbe Atterbury se rad baha s svojim "patriotizmom" in je velika zvezda v republikanski stranki.

Eisenstein se vrača v Rusijo

Los Angeles, Cal. — Sergej M. Eisenstein, znan filmski direktor, se je po šestmesečnem bivanju v Hollywoodu vrnil v svojo domovino. Eisenstein je napravil pred nekaj tedni majhno senzacijo, ko je odklonil povabilo, naj se udeležil banketa, na katerem so se točile opojne pijače. Dejal je, da je pri vstopu v Združene države objubil, da bo spoštoval ameriško ustavo in da bo tudi držal besedo. On je bil direktor filmov "Potemkin", "Staro in novo" ter več drugih, ki so vzbudili veliko zanimanja po vsem svetu.

Razvaževalci mleka ustanovili združbo

Los Angeles, Cal. — Brezposelni unijaki razvažalci mleka, kateri morajo plačati sto ali dvesto dolarjev delodajalcem, da jim preskrbe delo, so organizirali združeno mlekarstvo, ker so bili mnenja, da bo denar bolje investirat v njihovem podjetju, kot da bi ga dajali tja, kjer jim ne prinaša nobenih obresti. Pri ustanovitvi mlekarne jim je pomagalo vodstvo združne mlekarne iz Minneapolisa, Minn.

Ameriški oglaševalci v skrbeh

New York. — Ameriški oglaševalci so vznemirjeni glede pogodb za oglaševanje v havanskih dnevnikih, čijih lastniki so raje suspendirali izdajanje časopisov, kot da bi jim diktator Machado cenzuriral vesti o politični krizi, ki ograža njegov prestol.

Ameriške firme obdolžene, da plačajo graft ruskim organizacijam

Moskva, 3. dec. — Sergej Kuprijanov, eden obtožencev, je večeraj rekel v teku zaslišanja pred sovjetskim sodiščem, da je grupa uradnikov, s katero je bil on v zvezi, prejela 50,000 rubljev letne podkupnine od neke inozemske tvrdke, ki ima pogodbo s sovjetsko vlado za dostavljanje strojev. Kuprijanov je rekel, da je veliko podkupnine prišlo od ameriških tvrdk, ki rade "mašejo", samo da dobe naročila iz Rusije.

Danes se vrši tajna rasprava, pri kateri imajo priče razkriti sestanke in druge stike s predstavniki francoske vlade in drugih tujih vlad, ki so sodelovale v konspiraciji proti sovjetom. Francoski in angleški diplomati, ki redno vsak dan prisotvujejo obravnavi, so bili obveščeni, da jim bo dvorana zaprta pri tej raspravi.

Pri razgledavanju nadaljnjih sabotažnih činov v sovjetskih industrijskih sta obtožena Ivan Kalinnikov in Viktor Laričev povedala, da so zaratniki uspeli s izdelanjem načrta za gradnjo parne tuge bismu Arhangelska na severu Rusije. Po tem načrtu je bila šaga tako postavljena, da se lahko vsak čas spremeni v hangar za aeroplane v slučaju sovrašne invazije.

Odgovorne obtožbe v New Yorku počenae

Komitej za pomoč brezposelnim pritiska na zaposlene delavce za prispevke

New York. — (FP) — Dasi tma mesto New York več bogatinov kot večina evropskih držav, so vendar zaposleni delavci tiisti, na katere je padlo breme kampanje za odpomoč družinam brezposelnih delavcev. Delodajalci pritisakajo na nje, da morajo prispevati del svoje mezde, da se zbere sklad \$6,000,000 v odpomoč brezposelnim.

Emergency Employment Committee, v katerem so bankirji in izvršni uradniki velikih korporacij, so določili kvoto enodnevnega zaslužka za vsakega delavca in delavko na mesec, ki gre v ta sklad. Ti morajo samo plačevati, dočim "vijáci" uživajo reklamo v časopisju, ki jo bodo pozneje lahko rabili za svoje politične ambicije.

Nekatere unije so tudi naložile davek na zaposlene delavce, ki gre v podporo brezposelnim članom. Tako morajo delavci prispevati v sklad, ki ga zbira unija in potem se v sklad, ki ga zbira delodajalci.

Konferenca za brezposelne

Portland, Ore. — Zastopniki civilnih in delavskih organizacij so se udeležili konferenca, na kateri se je razpravljalo o načrtih za pobiranje brezposelnosti. Številno brezposelnih se je pojavilo od meseca januarja in med njimi vlada veliko pomanjkanje in revščina. Mestna uprava je sicer pričela izvajati svoj konstruktivski program, toda to je malenkost, kajti pri teh delih je bilo uroselnih le malo številje ljudi.

Glasovi za farmar-laborite narasil

St. Paul, Minn. — Zadnji pregled izda prošlih volitev pokazuje, da so glasovi za kandidata farmar-laboritike stranke narasli za 18% v primeri s isidom volitev pred dvema letoma. Laboriti so izvolili gubernerja, podgubernerja, kongresnika in več drugih državnih uradnikov.

PROSVETA

THE ENLIGHTENMENT

GLASILO IN LASTNINA SLOVENSKE NARODNE PODPORNE JEDNOTE

Organ of and published by the Slovene National Benefit Society

Narodna in Zdravna drava (Ivan Cvik) in Kanadi...

Subscription rates for the United States (except Chicago)...

One copy per donor - Recepti se ne vraščajo.

Advertising rates on agreement - Manuscripts will not be returned.

Datum v oglepaju, na primer (Nov. 30-31), poleg valnega...

Mati Jones

Mary Jones, stoletna boriteljica za pravice rudarjev...

Delavsko gibanje v Ameriki je zadnjega pol stoletja...

Mati Jonesova ni imela politične filozofije niti socialnega programa...

Mary Jones, ki je živela nekaj čez sto let, ni zapustila za seboj nobene knjige...

Njeni "dečki" še žive in bodo živeli. Oni ji ohranijo časten spomin.

O jezikih, kulturah itd.

V Parizu, Rimu in Berlinu se še vedno posmehujejo federaciji Evrope.

V Jugoslaviji resno debatirajo o "kulturnem edinstvu"...

Medtem pa, ko so vsi preroki tako sigurni glede svojih kultur...

Ni nič čudnega, če Hearstovi listi že danes razglabljajo angleščino za svetovni jezik.

"Ne francosčina, nemščina, španščina, italijanščina, kitajščina niti Esperanto, pač pa angleščina je bodoči svetovni jezik.

Glasovi iz nabelbin

Upravničen protest

Milwaukee, Wis. - Seje so daj sem čital, da je bila Noblova nagrada za najboljšo literarno delo naklonjena to leto ameriškiemu pisatelju Lewis Sinclairu...

Mogoče je, da ima novi urednik tukajnjega aloy. (oprostite izraz) časopisa nekaj slabih manir, toda to prav nič ne kvari njegove duševne zmoglosti in očiščilnosti njegovih del.

Ne protestiram pa samo proti dotični komisiji, ali kar je že, katere določa delitev Noblovih nagrad, temveč protestiram proti naši narodni zanikarnosti...

Nadalje protestiram proti vsem čikaškim socialistom, posebej pa še proti upravnistvu, uredništvu in sploh celotni upravi Prosvete.

Nadala se torej na vseh straneh, na vseh straneh se nas rešuje, mi pa hodimo na božja pota, čitamo Cenetove litanije in se navdušujemo za narod, napredek, za Dom in preklinjamo vse one, ki pravijo, da je vse to — bunk.

Naročnik. Varnost delavskih denarnih zavodov

Johnstown, Pa. - Polagoma se bližamo decembru, ki nas navadno osrečuje s snegom, mrzom in drugimi zimskimi vremeni...

Dnevno čitamo vesti o položju raznih bank, da zapirajo vrata vlad skrahiranja. Velika spekulacija z ljudskimi denarjem, z zemljiški, bondi in delnicami...

Vsekakor je velika razlika med bančnimi podjetji ter hranilnimi in posojilnimi društvi. Statistika pokazuje, da niti dva odstotka hranilnih društev ni propadlo v primeru z navadnimi bankami.

Banka v rokah par bogatejših oseb, ki lahko poljubno razpolagajo z naloženim denarjem in ga nalagajo dostikrat v zelo nevarne spekulacije...

Banke navadno tudi niso glede investiranja denarja pod tako strogo kontrolo pr bančnih državnih departamentih kakor so hranilna in posojilna društva...

Poleg tega so delavska hranilna in posojilna društva direktno pod kontrolo delničarjev samih, ki si iz svoje zrele izvolje direktorje, a pri bankah vlagatelji nimajo nikake besede.

Slovensko Hranilno in posojilno društvo v Franklin-Conemaugh, Pa. je poleg še ene mlajše (Canonsburg) edini te vrste denarni zavod v državi Penni med Slovenci.

Ustanovljeno je bilo leta 1914. Ustanovitelji niso bili premožni ljudje, ampak siromašni delavci-premogarji...

Hranilno društvo je izplačalo svojim delničarjem nič manj kakor 37 tisoč dolarjev skoro v enem tednu v mesecu oktobru, in marsikateri optimist je dovolil, ako bo mogoče izplačati tako ogromno vsoto malemu slovenskemu denarnemu podjetju...

Prvic — vodstvo mora natanko tako poslovati kakor mu predpisujejo tozadevni zakoni, ki predvidevajo vse poslovanje tako, da se naložen denar sploh ne more porabiti v kake spekulacije...

Premoženje Hranilnega društva presega nad \$300.000, ki je direktna lastnina delničarjev in v slovenskih rokah.

Komunisti obojeni Elmira, N. Y. - Atlene Holmes, Benjamin N. Cardozo in M. Husa, trije mladi komunisti, so bili obojeni na mesec dni zaporov vsak na obdobje, da so izlili ameriško zastavo pri neki svoji proslavi.

Banka v rokah par bogatejših oseb, ki lahko poljubno razpolagajo z naloženim denarjem in ga nalagajo dostikrat v zelo nevarne spekulacije...

Banke navadno tudi niso glede investiranja denarja pod tako strogo kontrolo pr bančnih državnih departamentih kakor so hranilna in posojilna društva...

Poleg tega so delavska hranilna in posojilna društva direktno pod kontrolo delničarjev samih, ki si iz svoje zrele izvolje direktorje, a pri bankah vlagatelji nimajo nikake besede.

Slovensko Hranilno in posojilno društvo v Franklin-Conemaugh, Pa. je poleg še ene mlajše (Canonsburg) edini te vrste denarni zavod v državi Penni med Slovenci.

Ustanovljeno je bilo leta 1914. Ustanovitelji niso bili premožni ljudje, ampak siromašni delavci-premogarji...

Hranilno društvo je izplačalo svojim delničarjem nič manj kakor 37 tisoč dolarjev skoro v enem tednu v mesecu oktobru, in marsikateri optimist je dovolil, ako bo mogoče izplačati tako ogromno vsoto malemu slovenskemu denarnemu podjetju...

Prvic — vodstvo mora natanko tako poslovati kakor mu predpisujejo tozadevni zakoni, ki predvidevajo vse poslovanje tako, da se naložen denar sploh ne more porabiti v kake spekulacije...

Premoženje Hranilnega društva presega nad \$300.000, ki je direktna lastnina delničarjev in v slovenskih rokah.

Banka v rokah par bogatejših oseb, ki lahko poljubno razpolagajo z naloženim denarjem in ga nalagajo dostikrat v zelo nevarne spekulacije...

Banke navadno tudi niso glede investiranja denarja pod tako strogo kontrolo pr bančnih državnih departamentih kakor so hranilna in posojilna društva...

Poleg tega so delavska hranilna in posojilna društva direktno pod kontrolo delničarjev samih, ki si iz svoje zrele izvolje direktorje, a pri bankah vlagatelji nimajo nikake besede.

Slovensko Hranilno in posojilno društvo v Franklin-Conemaugh, Pa. je poleg še ene mlajše (Canonsburg) edini te vrste denarni zavod v državi Penni med Slovenci.

Ustanovljeno je bilo leta 1914. Ustanovitelji niso bili premožni ljudje, ampak siromašni delavci-premogarji...

Hranilno društvo je izplačalo svojim delničarjem nič manj kakor 37 tisoč dolarjev skoro v enem tednu v mesecu oktobru, in marsikateri optimist je dovolil, ako bo mogoče izplačati tako ogromno vsoto malemu slovenskemu denarnemu podjetju...

Prvic — vodstvo mora natanko tako poslovati kakor mu predpisujejo tozadevni zakoni, ki predvidevajo vse poslovanje tako, da se naložen denar sploh ne more porabiti v kake spekulacije...

Premoženje Hranilnega društva presega nad \$300.000, ki je direktna lastnina delničarjev in v slovenskih rokah.

Komunisti obojeni Elmira, N. Y. - Atlene Holmes, Benjamin N. Cardozo in M. Husa, trije mladi komunisti, so bili obojeni na mesec dni zaporov vsak na obdobje, da so izlili ameriško zastavo pri neki svoji proslavi.

Družina in otroci

Da je danes težko vzgojiti in prehraniti večje število otrok, ni treba dokazovati. Gledajoč v drago, zaslužen skromen, vzgojitelj mučnejše in odgovornejše nego kdajkoli.

Reš je velika gospodarska depresija maršikom onemogočila, da bi si zamogel prihraniti kak cent, vendar se dobilo še sem pa tja, ki bi lahko kaj prihranili. Priklopite se k temu vsesemu podjetju, shranite denar obrestoposno v varnem zavodu, pokupite delnice nove serije, ki izide v decembru.

Teško poglavje je prehrana. Vzgojevalci zavodi, ki so imeli opraviti z najrazvostnejšo dečo, pripovedujejo, da so bili otroci iz velikih družin pri sprejemu mogoče nekoliko bolj podhranjeni, vendar pa ne bolj zanemarjeni kakor deca iz majhnih družin.

V velikih mestih je skrbstvo za dečo zelo preizkušeno in zavodi so tako urejeni, da skrb za tako dečo, katere starši so čez dan odsotni, in skuhanje dokazujejo, da so baš otroci matere, ki imajo mnogo dece, zelo bistri, uvidni in radi ubogajo. Matere teh otrok so navadno zelo potrpežljive, vztrajne in zaupljive.

Ce ima danes delavec 3 do 4 otroke, govori: "Joj, ti jih pa imajo preveč!" Pogosto pa za uspevanje in prospelj otroka niso nikakor boljši tam, kjer je manj otrok v družini. Slabi nagradi se razvijajo prav tako v malih kakor velikih družinah. Zelo važno je, zlasti za roditelje številnih otrok, kjer sta oče in mati brez dan zaposlena z delom, kakot prebijajo otroci prosti čas, ko niso v šoli. Gre za to, da imajo deca dovolj zabave in zaposlitve, kakršna odgovarja njenim letom. Na kmeth je v tem pogledu mnogo bolje. Kmečki starši zaposlijo dečo pri poljskih ali vrtnih delih. Kmetič najde za svoje hčere vedno dovolj dela tudi pri hiši. Drugače je v mestu, kjer so ulice in dvorišča ozka. V tem pogledu so vzgojevalni zavodi našli vsaj nekoliko rešitev problema v tem, da so ustanovili mladinske domove, kjer najde deca dovolj vsega, da ne zaide na slaba pota. Ubogo matere, ki oddajajo svoje otroke mladinskim domovom v nadzorstvo, vedo, da so izročile svojo kri v dobre roke. Tam se stekajo otroci iz vseh mogočih krogov in se medsebojno zaposlujejo.

V družinah s številnimi otroci je poskrbljeno za to, da si otroci med seboj preganjajo čas, n. pr. starejša deca z mlajšo itd. Tam, kjer je manj otrok, pa je tudi manj izbire in se dogaja, da si morajo baš ti otroci iskati to varišev izven hiše. Menda ni treba poudarjati, da ni taka tovarišija vedno dobro izbrana, da je dostikrat slaba in maloverna.

Predvsem pa ne smemo pozabiti: materin številnih otrok so večinoma tihe, nepoznanje junakinje, pa najsi jih imajo ljudje za še tako nesposabne in preproste ženske. Takšne ženske so vredne vsega spoštovanja, občudovanja in ljubezni. Malo je mož, ki so znabiti delovni ljudje in še zelo marljivo povrhu, ki bi bili v stanju vzeti nase toliko skrbi, odgovornosti, toliko muk in skrbi, ki jih potrebuje velika družina, ki skrbi za mnogo ženska. Ze telesne muke matere niso malenkost. In vendar se pri vsem tem še najdejo moške in družinski poglavarji, ki zahtevajo, naj bo žena in mati do bro razpoložena, zadovoljna, vedno pripravljena pomagati, tolažiti, dajati in bedeti. Ce pa kaj reče, je brž zamera. In za vse to ogromno delo ne sme pričakovati nobene zahvale, niti razumevanja. Edino kar dobi v nagrado so svoje trpljenje, je vesel pogled otroških oči, zadovoljni obraz moža in solzna beseda "mami". To je cena, s katero plačujejo njene muke za družino! Drugih nagrad in priznanj ni delezna. In kadar se postara, ne more nič več pričakovati zase. Stori la je le to, kar je morala pričakovati, delala je za druge, da se jim bo dobro godilo in skrbela za to, da bodo drugi počeli, kar je ona sejala. (Ziv. in svet.)

Umetne šmarnice Prizgano svečo nagni nad kozarec vode. Vsaka kapljica stearina, čim pada na tekočino, se pretvori v čašico, ki bo plaval na površju. Te čašice so po vsej vnanosti podobne šmarnici, ki jo ponekod imenujejo: solzica, kapljica, dragoljubec. Velikost je odvisna od višine, a katere spuščajo rastopljeni loj. Sedaj vzemi jako tanko železno žico, ki si jo razgleda na enem koncu, ter se na vodi predri lojeno čašico v sredi in jo potisni na drugi konec žice, ki zavzi, da odbrži ta umetni svoneček. Ko si zabrala dovolj teh čašic, napravi snopec iz njih in sicer na ta način, da ostanejo vsi cvetovi bolj pri dnu, manjši pa više. Ves snopec postav v lonček, opremljen s šilastimi listi od nekakega papirja. Tako si napravila čeden okras iz cvetja, ki se ovane niti posniti.

To in ono Naše \$15.000 in dobili 25c nagrade New York. - John Noberine, kuhar, je našel na ulici denarnice, v kateri je bilo \$15.000. Ko je denar vrnil lastniku, mu je ta podaril 25 centov.

